

GESTIONAREA RISCURILOR ÎN ACTIVITATEA FINANCIAR-CONTABILĂ

Prof.univ.dr. **Emilia VASILE**
Universitatea "Athenaeum" București

Drd. **Ion CROITORU**
Lector dr. **Daniela MITRAN**
Universitatea "Athenaeum" București

Abstract

Activitatea financiar-contabilă, reprezintă o funcție importantă a organizației, prin intermediul căreia se realizează măsurarea, evaluarea, cunoașterea, gestiunea și controlul activelor, datoriilor și capitalurilor proprii, precum și a rezultatelor obținute din activitatea economică.

Procesul de management al riscurilor asigură că gestionarea riscurilor se monitorizează periodic și există mecanisme de alertare a conducerii entității în privința riscurilor noi apărute sau a schimbărilor intervenite la riscurilor deja gestionate și sunt identificate dispozitivele de control adecvate în vederea minimizării acestora.

Rolul auditul intern este de a realiza evaluări asupra tuturor componentelor și activităților financiar-contabile, sau cu implicații financiare și de a urmări modul în care sunt utilizate fondurile publice, respectiv dacă acestea sunt utilizate în condiții de eficiență și eficacitate și dacă informațiile cu caracter financiar oferite managementului sunt adecvate și contribuie la atingerea rezultatelor planificate.

Cuvinte cheie: activitate financiar-contabilă, audit intern, evaluarea riscurilor, identificarea riscurilor, managementul riscului, monitorizarea riscurilor, tolerarea riscurilor

Clasificare Jel: M00; M41; M42

Importanța activității financiar-contabil în cadrul organizației

Funcția financiar-contabilă, reprezintă o activitate specializată în cadrul organizației prin intermediul căreia se realizează măsurarea, evaluarea, cunoașterea, gestiunea și controlul activelor, datoriilor și capitalurilor proprii, precum și a rezultatelor obținute din activitatea economică a unei organizații. Prin intermediul activității financiar-contabile se asigură înregistrarea cronologică și sistematică, prelucrarea, publicarea și păstrarea informațiilor cu privire la poziția financiară, performanța financiară și fluxurile de trezorerie, atât pentru cerințele interne ale organizației, cât și pentru utilizatori externi.

Informațiile furnizate de sistemul financiar-contabil se referă la execuția bugetelor de venituri și cheltuieli, rezultatul execuției bugetare, patrimoniul aflat în administrare, rezultatul patrimonial și costul programelor aprobate.

De asemenea, activitatea financiar-contabilă prezintă situația patrimonială și operațiile privind patrimoniul, respectiv evidența, calculul, analiza și controlul bunurilor exprimate în etalon monetar, asigură controlul operațiunilor, al procedeelelor de prelucrare utilizate, precum și exactitatea datelor contabile oferite utilizatorilor.

În conținutul și sfera activității financiar-contabile se includ:

- existența mijloacelor materiale și bănești;
- mișcarea și transformarea mijloacelor materiale și bănești în cadrul operațiilor și proceselor economice;
- stabilirea rezultatului final în expresie valorică al mișcărilor și transformărilor.

Derularea oricărei activități economice de către o organizație sau entitate impune întocmirea și existența unei *evidențe financiar-contabile*, care prezintă consemnarea într-o anumită ordine, pe baza unor principii stabilite, oricărei operație sau activități economice desfășurate. După natura datelor și după modul de obținere, prelucrare și reprezentare a acestora, evidența financiar-contabilă îmbracă trei forme distincte: *evidența tehnic-operativă*, *evidența contabilă* și *evidența statistică*, care reflectă pe ansamblu situația organizației.

Activitățile desfășurate în cadrul funcției financiar-contabil se pot grupa astfel:

- *activități financiare*, care se referă la modul de constituire și utilizare a resurselor financiare;
- *activități contabile*, care se referă la întocmirea evidențelor contabile ce reflectă existența, mișcarea și transformările elementelor patrimoniului, în expresie valorică. Acestea asigură integritatea patrimoniului și permit fundamentarea deciziilor luate de conducere.

Activitatea financiar-contabilă exercitată în cadrul unei organizații prezintă o importanță, deoarece prin intermediul acesteia se reflectă orice operațiune patrimonială și în același timp furnizează a serie de informații, care sunt utilizate atât de managementul organizației pentru luarea deciziilor manageriale, cât și de o serie de utilizatori, în funcție de interese.

În aceste condiții asigurarea unei gestionări eficiente a riscurilor specifice activității financiar-contabile este esențială pentru limitarea erorilor și a fraudei, a pierderilor și a activităților neeconomice. Implementarea unui sistem de management al riscurilor eficient cu privire la activitățile financiar-contabile contribuie în același timp și la creșterea performanței activității, precum și a performanței pe ansamblu la nivelul organizației, având în vedere interferarea acestei funcții cu toate celelalte funcții din cadrul organizației.

Necesitatea gestionării riscurilor în activitatea financiar-contabilă

De ce este necesară o gestionare a riscurilor? Răspunsul îl reprezintă faptul că, atingerea obiectivelor stabilite activității financiar-contabile sau obținerea rezultatelor așteptate este grevată de incertitudini de natura amenințărilor în realizarea obiectivelor, care pot deveni fie bariere în cale performanței, fie oportunități. Oricând pot apărea situații sau evenimente, acțiuni sau inacțiuni, care au drept consecință nerealizarea obiectivelor, sau se pot constitui în oportunități ce trebuie exploatate.

Necesitatea gestionării riscurilor este determinată de faptul că, incertitudinea este o realitate, iar reacția la incertitudine o preocupare permanentă. De aceea, însușirea unui sistem de management al riscurilor, unanim acceptat la nivelul organizației devine indispensabil practicii activității financiar-contabil.

Implementarea unui sistem de gestionare a riscurilor la nivelul activităților financiar-contabile, este necesar datorită următoarelor:

- *managementul riscurilor impune modificării în stilul de conducere* - managerii trebuie să trateze, atât consecințele unor evenimente care s-au produs, cât și să conceapă și implementeze măsuri susceptibile de a atenua riscurile, astfel încât să permită organizației să-și desfășoare în bune condiții activitățile;
- *managementul riscurilor facilitează realizarea în condiții de eficiență și eficacitate a obiectivelor* - cunoașterea amenințărilor permite o ierarhizare a riscurilor în funcție de probabilitatea de materializare, de amploarea impactului și de costurile necesare implementării măsurilor de atenuare sau de limitare a efectelor nedorite.
- *managementul riscurilor asigură condițiile adecvate pentru un control intern sănătos* – asigurarea funcționalității controlului intern presupune un ansamblu de măsuri stabilite de conducere pentru a se obține asigurări rezonabile că obiectivele vor fi atinse.

Managementul riscurilor presupune identificarea riscurilor asociate activităților desfășurate și stabilirea de modalități de a reacționa în fața acestora, prin punerea în practică de dispozitive de control intern adecvate care să atenueze posibilitatea de apariție sau consecințele în cazul în care riscul s-a materializat. Procesul trebuie să fie unul coerent și convergent, integrat obiectivelor, activităților și operațiilor desfășurate în cadrul structurii financiar-contabile.

De asemenea, personalul indiferent de nivelul ierarhic pe care se află, trebuie să conștientizeze importanța gestionării riscurilor în atingerea propriilor obiective și să realizeze o monitorizare și un control bazate pe principii de eficiență și eficacitate.

Responsabilii cu activitatea financiar-contabilă are obligația de a analiza periodic riscurile legate de activitățile desfășurate, să elaboreze planuri corespunzătoare în direcția limitării posibilelor consecințe ale acestor riscuri și să stabilească acțiuni necesare pentru implementarea obiectivelor stabilite în cadrul planurilor.

Procesul de gestionare a riscurilor specifice activității financiar-contabile

Gestionarea riscurilor reprezintă un proces conceput și stabilit de conducerea și implementat de întregul personal din cadrul compartimentului financiar-contabil. Acest proces constă în: definirea strategiei de risc; identificarea și evaluarea riscurilor; controlul riscurilor; monitorizarea; revizuirea și raportarea continuă a situației riscurilor.

Procesul nu trebuie să fie unul linear, gestionarea unui risc poate avea impact și asupra altor riscuri, iar măsurile identificate ca fiind eficiente pentru limitarea unui risc și menținerea lui în limite acceptabile se pot dovedi benefice și în controlarea altor riscuri.

Etapele principale în gestionarea riscurilor specifice activității financiar-contabile se pot identifica și caracteriza astfel:

a. Identificarea riscurilor, reprezintă primul pas în constituirea unui profil al riscurilor în vederea analizei acestora și presupune următoarele ipostaze:

- *identificarea inițială* a riscurilor caracteristică organizațiilor noi sau care nu și-au identificat anterior riscurile.
- *identificarea permanentă* a riscurilor caracteristică organizațiilor în care s-a consolidat managementul riscurilor, fiind necesară pentru cunoașterea riscurilor care nu s-au manifestat anterior și a schimbărilor circumstanțelor acestora.

Riscurile trebuie identificate la orice nivel unde se sesizează că există consecințe asupra atingerii obiectivelor și pot fi luate măsuri specifice de soluționare a problemelor, ridicate de respectivele riscuri. Acestea nu pot fi identificate și definite decât în raport cu obiectivele a căror realizare este afectată de materializarea lor.

Abordarea activității de identificare a riscurilor se poate realiza prin:

- *autoevaluarea riscurilor de către personalul implicat în realizarea obiectivelor și activităților, pe nivele ierarhice prin diagnosticarea riscurilor cu care se confruntă zilnic.*
- *identificarea riscurilor realizată de un compartiment special creat în cadrul entității sau de o echipă responsabilizată care să evalueze toate operațiile și activitățile financiar-contabile în relație cu obiectivele și să le atașeze riscurile adecvate.*

În procesul de identificare și definire a riscurilor trebuie avut în vedere un set de reguli, respectiv:

- *riscul trebuie să reprezinte o incertitudine*, trebuie analizat dacă este vorba despre o posibilitate sau despre o situație existentă, ceea ce reprezintă o problemă existentă și nu un risc;
- *problemele dificile identificate trebuie evaluate*, în situații repetitive, pot deveni riscuri;
- *problemele care nu apar nu constituie riscuri*, analiza lor conduce la risipă de resurse;
- *problemele care apar cu siguranță constituie certitudini*, iar măsurile trebuie luate ca atare, având ca punct de referință certitudinea;
- *riscul nu trebuie definit prin impactul lor asupra obiectivelor*, impactul este consecința materializării riscului;
- *riscurile sunt identificate prin corelare cu obiectivele*, scopul este de a identifica acele probleme care ar putea duce la nerealizarea obiectivelor;
- *riscurile au o cauză și un efect*, efectul (consecința) este impactul, iar cauza este o situație care există (circumstanța) și care favorizează apariția riscului;
- *realizarea deosebirii între riscul inerent și riscul rezidual*, riscul inerent este riscul specific ce ține de realizarea obiectivului, fără a se interveni prin măsuri de atenuare a riscurilor. Riscul rezidual este riscul ce rămâne după ce s-au pus în operă măsurile de atenuare a riscurilor inerente.

Pentru identificarea riscurilor semnificative, organizația trebuie să își organizeze activitatea în mod sistemic, să stabilească niveluri acceptabile pentru riscurile semnificative și să asigure luarea măsurilor necesare pentru evaluarea și controlul riscurilor respective.

Procesul de identificarea riscurilor semnificative trebuie să se realizeze cu luarea în considerare a factorilor interni și a factorilor externi care pot influența realizarea activității financiar-contabilă, precum și prin includerea în analiză atât a riscurilor controlabile, cât și a celor necontrolabile. În cazul riscurilor controlabile este necesar să se stabilească dacă sunt asumate sau măsura în care trebuie reduse, iar în cazul riscurilor necontrolabile este necesar să se stabilească măsura în care acestea trebuie reduse sau eliminate.

b. Evaluarea riscurilor, se realizează prin aprecierea probabilității de materializare a riscurilor și a impactului riscului în situația materializării acestuia și apoi clasificarea riscurilor pe trei nivele: mare, mediu sau mic, pe baza unei analize a riscurilor.

Scopul evaluării riscurilor este de a stabili o ierarhie a riscurilor în cadrul organizației și de a permite stabilirea celor mai adecvate modalități de tratare a riscurilor. În acest sens, procesul de evaluare a riscurilor, presupune evaluarea:

- *probabilității de materializare a riscului*, în cadrul departamentului financiar-contabil. Analiza cauzelor care favorizează apariția riscurilor conduce și la o apreciere a nivelului de materializare a acestora;
- *impactului riscurilor asupra obiectivelor*, respectiv consecința asupra obiectivelor în cazul materializării riscului;
- *expunerii la risc*, respectiv nivelul până la care riscul poate fi acceptat;
- *determinarea rezultatului specific*, respectiv dacă riscul este un risc inerent sau un risc rezidual, în funcție de existența sau inexistența unor dispozitive de control implementate, care mențin riscul în anumite limite.

Procesul de evaluare a riscurilor trebuie să acopere toate riscurile, măsurabile și nemăsurabile, identificate și care sunt specifice activității financiar-contabile. Totuși, procesul de evaluare a riscurilor comportă și unele probleme legate de faptul că, apar noi reglementări, apar oameni noi, activitățile se schimbă, obiectivele sunt revizuite periodic în funcție de necesități, condiții care modifică în permanență harta riscurilor.

c. Toleranța la risc, reprezintă nivelul până la care riscurile sunt acceptate fără să fie necesară luarea vreunei măsuri. Stabilirea acestui nivel este în responsabilitatea managementului și reprezintă limita consecințelor pe care organizația le poate suporta în cazul manifestării riscului.

d. Controlul riscurilor, se realizează cu scopul de a transforma incertitudinile într-un avantaj limitând nivelul amenințărilor și se concretizează prin măsuri de control intern, respectiv dispozitive de control identificate și implementate pentru limitarea riscurilor,

Controlul riscurilor se realizează prin următoarele:

- *acceptarea riscurilor*, reprezintă nivelul până la care riscurile sunt acceptate fără să fie necesară luarea vreunei măsuri. Aceasta măsură este recomandată pentru riscurile cu expunere scăzută, a căror expunere este mai mică decât toleranța la risc.
- *evitarea riscurilor*, presupune că anumite riscuri pot fi eliminate sau menținute în limite rezonabile numai prin reducerea activităților sau prin desființarea acestora. Modalitatea de evitare a riscurilor este redusă cu privire la activitatea financiar-contabilă, având în faptul că aceste activități sunt necesar a fi desfășurate, chiar dacă riscurile asociate sunt mari, neexistând altă posibilitate sau opțiune de realizare a lor.
- *transferarea riscurilor*, există riscuri care nu pot fi controlate fapt pentru care cea mai bună soluție este transferarea lor. Această opțiune este benefică mai ales în cazul riscurilor financiare sau patrimoniale.
- *tratarea riscurilor*, reprezintă consecința faptului că activitățile care au generat riscurile sunt necesar a se desfășura în continuare, ceea ce impune

implementarea de dispozitive de control intern pentru a menține riscurile în limite acceptabile.

Dispozitivele de control intern privesc toate aspectele legate de activitățile desfășurate, fiind clasificate în: obiective; mijloace; sistem de informare; organizare; proceduri; supervizare.

Obiectivele grupează instrumentele de control intern puse în operă prin măsuri ce urmăresc: definierea clară; ierarhizare adecvată, respectiv descompunerea lor într-un sistem piramidal până la nivelul posturilor; măsurabilitate; asocierea unor indicatori de rezultat cuantificabili; monitorizarea prin sistemul informațional.

Mijloacele reprezintă grupa de instrumente de control intern care vizează măsuri de adecvare a mijloacelor în raport cu obiectivele.

Sistemul de informare grupează instrumentele de control intern operaționale și urmăresc realizarea unui sistem informațional și de pilotaj fiabil, exhaustiv, pertinent, util, oportun și neredundant.

Organizarea grupează instrumentele de control intern rezultate ca urmare a aplicării măsurilor ce vizează corectarea anomaliilor depistate și care constituie circumstanțe favorizante pentru manifestarea riscurilor.

Procedurile reprezintă instrumentele de control intern prin care se controlează riscurile generate de necunoașterea proceselor și regulilor ce trebuie respectate în desfășurarea activităților.

Supervizarea grupează instrumentele de control intern menite să țină sub control riscurile ce rezultă din anomalii.

În practică, pentru tratarea riscurilor se utilizează următoarele tipuri de instrumente de control:

- *instrumente de control preventiv*, implementarea acestor instrumente se realizează atunci când se urmărește ca un rezultat nedorit să nu se materializeze sau pentru a limita efectele riscurilor nedorite care s-ar putea concretiza.
- *instrumente de control corectiv*, scopul acestor instrumente este de a corecta rezultatele nedorite care s-au materializat și reprezintă o modalitate de recuperare a daunelor sau a pierderilor.
- *instrumente de control directiv*, sunt concepute să asigure realizarea unui anumit rezultat, sunt esențiale atunci când se dorește ca efectele unui anumit risc nedorit care s-ar putea materializa, să fie orientate într-o anumită direcție tolerabilă de către organizație.
- *instrumente de control detectiv*, scopul acestor instrumente este de a identifica situațiile nou rezultate nedorite care au avut loc.

e. **Monitorizarea riscurilor**, este impusă de necesitatea revizuirii periodică a riscurilor, urmare schimbării cadrului de reglementare, fluctuației resursei umane, modificării activităților sau obiectivelor, precum și de necesitatea obținerii unei asigurări privind eficacitatea gestionării riscurilor și identificarea nevoii de a lua măsuri viitoare.

Procesele de revizuire a riscurilor se pun în aplicare pentru a analiza dacă riscurile persistă, au apărut riscuri noi, impactul și probabilitatea riscurilor au suferit modificări, instrumentele de control intern puse în operă sunt eficiente sau anumite riscuri trebuie re-proiectate la nivele de management superioare.

Importanța gestionării riscurilor financiar-contabile pentru auditul intern

Activitatea financiar-contabilă este caracterizată prin ansamblul proceselor, procedurilor, intrărilor și ieșirilor, resurselor (financiare, materiale, umane și informaționale) și mijloacelor tehnice de conducere, înregistrare, prelucrare, transmitere și stocare a datelor și informațiilor cu privire la activitățile și mediul în care funcționează sistemul.

Prin programele de control intern/manAGERIAL elaborate fiecare compartiment financiar-contabil trebuie să identifice riscurile cu care se confruntă, iar prin utilizarea procedurilor și politicilor de management al riscului să asigure menținerea acestora la niveluri acceptabile.

Managementul riscului este un proces continuu, structurat, care permite identificarea și evaluarea riscurilor și raportarea cu privire la oportunitățile și amenințările care afectează atingerea obiectivelor sale. Avantajele implementării unui sistem de management al riscurilor includ:

- probabilitate mai mare de realizare a obiectivelor entității;
- îmbunătățirea înțelegerii riscurilor și a implicațiilor acestora;
- acordarea de către management a unei atenții mai mari problemelor importante;
- limitarea surprizelor neplăcute sau a situațiilor de criză;
- asumarea în unele situații a unui nivel la riscului mai mare;
- informare mai largă cu privire la riscuri și la luarea de decizii în ceea ce privește riscurile.

Conducerea și personalul realizează activitățile de gestionare a riscului pentru a identifica, evalua, gestiona și controla toate tipurile de evenimente sau situații care pot afecta activitățile financiar-contabile. Evaluarea riscului este necesară începând cu cele mai înalte nivele de adoptare a deciziilor strategice și continuând cu toate deciziile operaționale.

Un bun management al riscului presupune evitarea sau minimizarea pierderilor, precum și tratarea oportunităților într-o manieră favorabilă. În aceste condiții, una din cerințele conducerii este de a obține asigurarea că procesul de management al riscului este eficient, iar riscurile semnificative sunt gestionate la un nivel acceptabil.

Această asigurare este dată de auditul intern și reprezintă o asigurare rezonabilă cu privire la eficacitatea sistemului de management al riscului și se realizează:

- pe parcursul implementării procesului de management a riscului;
- ulterior implementării prin evaluarea modului în care managementul monitorizează riscurile, urmărind cât de bine funcționează;

Auditul intern, în realizarea obiectivului general, respectiv în realizarea funcției de asigurare, care reprezintă examinări obiective ale elementelor probante, efectuate în scopul de a furniza o opinie independentă a proceselor de management al riscurilor, de control și de governanță, contribuie la managementul riscurilor prin evaluarea modului în care riscul este bine gestionat de conducerea organizației.

În același timp, precizăm că, două dintre cele mai importante căi prin care auditul intern adaugă valoare organizației, constă în furnizarea de asigurări obiective că riscurile majore sunt gestionate în mod corespunzător și în furnizarea de asigurare că sistemul de management riscului și controlul intern funcționează eficient.

În realizarea funcției de consiliere auditul intern poate fi implicat în procesul de management al riscului, cu privire la:

- punerea la dispoziția managementului a unor instrumente și tehnici utilizate de către auditul intern pentru analiza riscurilor și realizarea controalelor;
- implicarea în procesul de implementare a managementului riscului;
- furnizarea de instruire, în vederea pregătirii personalului în domeniul riscului și controlului și promovarea dezvoltării unui limbaj comun pentru înțelegerea domeniului;
- sprijinirea managerilor care urmăresc identificarea celor mai bune metode de atenuare a riscurilor.

Implicarea auditului intern în limitarea riscurilor specifice activității financiar-contabile presupune:

- stabilirea operațiilor auditabile în funcție de aria de cuprindere a misiunii de audit;
- evaluarea riscurilor, proces în cadrul căruia pentru fiecare risc identificat se stabilesc controalele interne ce ar trebui să existe;

- controlul riscului, proces în cadrul căruia sunt realizate testările de audit planificate, sunt aplicate tehnicile și metodele de audit specifice și se identifică controalele interne neimplementate sau care nu funcționează;
- prin recomandările formulate, sunt implementate dispozitive de control adecvate care contribuie la minimizarea riscului și menținerea lui în limite acceptabile.

Totodată, în realizarea funcției sale, auditul intern evaluează relevanța și eficacitatea dispozitivului de control, operațiunile și sistemele informaționale din organizație, vizează fiabilitatea și integritatea informațiilor financiare și operaționale, eficacitatea și eficiența operațiunilor, protejarea patrimoniului, precum și respectarea legilor, regulamentelor și contractelor.

În cadrul unei misiuni de audit privind evaluarea activității financiar-contabile, este necesar să se examineze dacă resursele alocate sistemului financiar-contabil sunt gestionate într-un mod economic, eficient și eficace și dacă conduc la realizarea de performanță în cadrul organizației.

Abordarea auditului intern în vederea optimizării activităților financiar-contabile va trebui concentrată pe evaluarea solidității sistemelor de gestiune financiară, în funcție de subiectul ales ca temă a misiunii de audit și riscurile implicate, astfel:

- evaluarea modului de gestionare a cheltuielilor și a măsurilor luate cu privire la optimizarea utilizării resurselor. Aceste examinări implică evaluarea și testarea proceselor de conducere, în speță modul de luare a deciziei manageriale, precum și a sistemelor utilizate în planificarea și efectuarea cheltuielilor.
- evaluarea gradului de îndeplinire a obiectivelor în cadrul unui anumit program sau proces și nivelul performanței obținute. Aceste examinări implică o evaluare a realizării obiectivelor și a modului în care acest lucru este făcut, precum și o evaluare a volumului de resurse utilizate pentru a stabili dacă a fost folosită o cantitate minimă de resurse pentru obținerea rezultatului.

În acest sens, auditul intern analizează posibilitățile organizației de a *gestiona eficient resursele publice* pentru a satisface nevoile sociale ale cetățenilor aflate în continuă creștere și de a *obține un nivel cât mai bun de performanță*, prin asigurarea funcționării eficiente a sistemului financiar-contabil.

De asemenea, o problemă distinctă al auditului intern o reprezintă performanța activității financiar-contabile. Din această perspectivă, auditul intern trebuie să examineze modul în care criteriile stabilite pentru realizarea obiectivelor stabilite activității financiar-contabile sunt corecte pentru evaluarea rezultatelor și apreciază dacă rezultatele sunt conforme cu obiectivele.

În evaluarea activității financiar-contabile auditul intern are ca scop principal cunoașterea, atât a sistemului contabil, deoarece cu ajutorul acestui sistem sunt produse situațiile financiare care fac obiectul auditului, cât și sistemul de control intern al acesteia, deoarece el este cel care ajută la buna funcționare a sistemului contabil.

Concluzii

Abordarea activității financiar-contabile prin prisma managementului riscului presupune o gestionare corespunzătoare a riscurilor, astfel încât riscurile care afectează activitatea să fie identificate și tratate, iar nivelul acestora să fie unul acceptabil.

Caracteristicile principale desprinse din procesul de evaluarea a managementului riscului sunt următoarele:

- riscurile legate de activitatea financiar-contabilă pot implica o posibilă pierdere de resurse financiare pentru entitate, dacă controale interne nu sunt funcționabile, astfel încât să prevină erorile și să limiteze fraudă;
- managementul riscului reprezintă un proces complex care utilizează resurse materiale, financiare și umane pentru atingerea obiectivelor;
- managementul riscului trebuie să asigure reducerea riscurilor la nivele acceptabile;
- strategii eficiente de organizare și exercitare a controlului intern, adaptate specificului entității.

Monitorizarea riscurilor trebuie să asigure că amenințările specifice activității financiar-contabile sunt identificate și evaluate periodic și sunt stabilite mecanisme prin care managementul este avertizat cu privire la noile riscuri apărute sau cu schimbările survenite la riscurile deja identificate.

Gestionarea riscului are ca scop minimizarea riscurilor și prin aceasta a rezultatelor negative, pe care riscurile le pot provoca activităților în cazul manifestării. În acest sens, managementului are responsabilitatea de a identifica riscurile, cauzele care le-au generat și de a stabili dispozitive de control pentru reducerea nivelului acestuia, prin implicarea de costuri minime. Aceasta se poate realiza prin dezvoltarea unei filozofii a managementului riscului și prin conștientizarea efectelor negative ale riscului la toate nivelurile organizației.

Pentru realizarea unei bune gestionări a riscurilor este important să existe asigurări că fiecare salariat înțelege în mod corespunzător propriul rol, strategia în domeniul riscurilor și responsabilitățile individuale ce revin în cadrul acestui proces.

Un sistem de control solid și eficient poate preveni, identifica și corecta rapid eventualele erori sau fraude, crescând astfel calitatea și relevanța deciziei manageriale, precum și încrederea utilizatorilor în informațiile produse de sistemul contabil.

Lipsa controlului intern sau organizarea sa defectuoasă conduce în majoritatea cazurilor la apariția condițiilor propice pentru manifestarea fraudei, profitându-se de slăbiciunile sistemului.

Auditul intern evaluează sistemul de control intern instituit de conducere, identifică neconformitățile și nefuncționalitățile și propune instrumente de control adecvate prin care se asigură de buna gestionare a riscurilor și de limitarea posibilităților de eroare.

Principalele roluri ale auditului intern cu privire la gestionarea riscurilor sunt :

- *promovarea procesului de dezvoltare a gestionării riscurilor*, prin care auditul intern asistă, examinează și evaluează procesele de management al riscurilor puse în practică de conducere și verifică dacă acestea sunt suficiente și eficiente. În cadrul misiunilor de consiliere, ajută conducerea compartimentului financiar-contabil să identifice, să evalueze și să creeze un dispozitiv de management al riscurilor și al controalelor care să permită stăpânirea riscurilor.
- *utilizarea gestiunii riscurilor în planificarea activității de audit intern*, presupune că evaluarea proceselor de management al riscurilor constituie, în mod normal, obiective prioritare ale auditului.

Auditul intern ca instrument de optimizare a performanței activităților instituției publice își aduce contribuția la identificarea abaterilor și dezechilibrelor, iar prin recomandările oferite aduce un aport însemnat la întărirea stabilității, la îndeplinirea obiectivelor, la gestionarea eficientă a riscurilor și la utilizarea eficace a resurselor financiare pe care organizația le are la dispoziție.